

Додаток до МЕМУ № 10-2005

Новий Уряд - нові надії?

Президент Ющенко відправив у відставку Кабінет Тимошенко, а також усунув з посад багато інших високопосадовців. З другої спроби парламент затвердив кандидатуру Єханурова, запропонованого Президентом, на посаду Прем'єр-міністра, причому дві третини міністрів попереднього кабінету залишились на своїх місцях. Хоча зміна Кабінету є звичною новиною європейського ґатунку, країна боляче відреагувала на ці події, оскільки відставки викрили протиріччя у команді помаранчевих революціонерів.

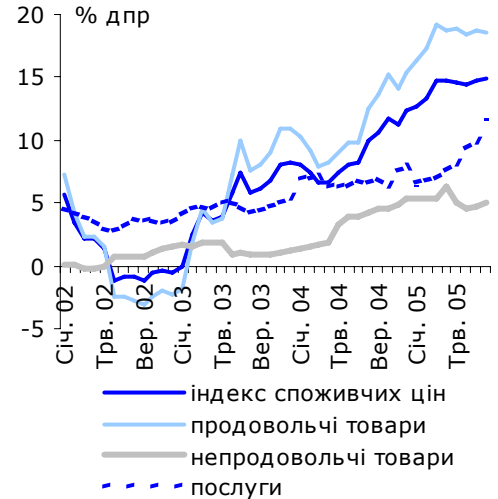
Причини відставки Уряду тісно пов'язані із парламентськими виборами 2006 року та із небезпечними сигналами сповільнення розвитку української економіки. Кабінет Тимошенко досяг певного успіху у збільшенні доходів населення, забезпеченні рівних правил гри для економічних акторів, заклавши вільні економічні зони та скасувавши роздуті пільги та субсидії. Проте існували і серйозні недоліки економічної політики Уряду, а спроби їх усунення після критики як з середини, так і ззовні країни були відсутні. Перегляд приватизації вийшов з-під контролю Уряду: олігархи почали спроби перехопити власність один у одного. Темпи інвестування в країні впали. Зростання доходів населення не було підтримане зростанням пропозиції товарів через бар'єри для імпорту та нездатність національної економіки задовольнити підвищений попит, що призвело до інфляційного тиску. Практикувалось адміністративне втручання на найвищому рівні у функціонування ринків, що, серед інших наслідків, призвело до кількотижневого дефіциту бензину.

Інша причина відставки Юлії Тимошенко стосується парламентських виборів 2006 року та посиленням протиріч між основними гравцями української політики, що вже стали очевидними для широкого загалу та міжнародної спільноти. Рейтинги популярності пані Тимошенко стрімко зростали під час її перебування на посаді, переважно за рахунок того, що багато хто називав популізмом уряду. Загравши із суспільством, уряд не виправляв багато з помилок, а скоріше заперечував їх, як такі, що не існують чи не є вартими уваги. Розбіжності між основними політичними діячами в Україні почали загрожувати стабільному функціонуванню владних структур. Усвідомлення цих причин призвело до того, що відставка Уряду та інших ключових політичних гравців були зустрінуті з полегшенням інвесторами та із спокійним розумінням міжнародної спільноти. Однак відставки породили хвилю різноманітних реакцій суспільства, що сприйняло відставку, як розчарування в надіях, породжених Помаранчевою революцією.

Новопризначений Уряд функціонуватиме до виборів за умов притаманних передвиборному періодові обмежень. Існує декілька завдань, якими першочергово мають піклуватися нові урядовці. Необхідно забезпечити прийняття Бюджету-2006, витримуючи тиск різних груп інтересів щодо повернення пільг та субсидій, підвищення соціальних виплат, "роздування" бюджету за рахунок збільшення його доходів та видатків – усе це на фоні занадто оптимістичних макроекономічних показників, закладених в основу проекту Бюджету-2006. Потрібно домогтись прийняття декількох законів, що затримують вступ України до СОТ. Необхідно знайти пристойний вихід з процесу "реприватизації", а також повернути довіру новій владі у питанні відданості принципам ринкової економіки. Уряд також повинен поладити стосунки із Росією у газовому секторі, де непорозуміння можуть зашкодити як українському, так і російському іміджу надійних партнерів.

Загалом зміна уряду дає шанс новому Кабінету виправити помилки попереднього та не допустити дестабілізацію в країні через парламентські вибори. Однак успіх цього залежатиме від спроможності Уряду не втягуватись глибоко у суто політичні процеси, радше зосереджуючи увагу на технічних питаннях, що потребують швидкого вирішення.

Динаміка індекса споживчих цін та його компонентів

Джерело: Держ комстат

Інвестиції у основний капітал

Джерело: Держкомстат

Автор:

Іван Полтавець

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

Квартальні тенденції

Національні рахунки**		I 03	II 03	III 03	IV 03	I 04	II 04	III 04	IV 04	I 05	II 05
ВВП	млрд. грн.	51,5	60,0	75,6	77,1	64,7	79,0	100,5	100,6	82,5	-
Реальний ВВП	% дпр	8,4	10,0	6,8	12,1	12,7	13,7	14,0	8,5	5,0	-
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	10,2	14,4	11,2	13,6	14,6	16,8	13,1	16,2	16,4	-
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	15,0	17,8	19,2	9,0	3,3	1,0	5,0	10,1	5,2	-
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	9,0	20,4	24,3	9,0	18,4	6,5	4,6	12,9	-2,6	-
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	9,9	9,8	9,8	11,6	18,1	19,9	10,5	8,6	0,1	-
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	13,8	16,2	17,4	17,7	13,8	7,3	6,7	7,8	6,6	-
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	4,0	-13,7	-22,5	6,7	-4,4	0,9	35,7	9,9	5,9	-
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	12,0	15,4	23,0	20,1	23,9	16,3	12,5	9,4	7,8	-
Будівництво (реальна)*	% дпр	18,2	24,8	30,9	16,9	29,9	30,6	16,4	3,9	-5,9	-
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	7,2	15,1	22,6	29,6	23,6	35,0	2,7	13,7	-1,5	-
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,0	11,5	15,9	11,7	10,1	8,0	12,3	10,5	7,3	-
Платіжний баланс											
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. грн.	1,1	0,7	0,7	0,4	1,6	2,3	1,7	1,2	1,7	-
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	11,2	7,0	5,0	3,0	13,5	15,5	8,8	6,2	10,8	-
Баланс товарів	млн. грн.	309	-42	-155	-381	933	1552	774	482	1051	-
Баланс послуг	млн. грн.	387	399	362	409	332	153	377	270	257	-
Поточні трансферти	млн. грн.	500	526	574	584	475	758	720	623	624	-
Прямі іноземні інвестиції	млн. грн.	238	454	390	329	334	614	422	345	231	-
Портфельні інвестиції	млн. грн.	-825	640	-444	-293	60	-406	781	-511	-114	-
Валові золотовалютні резерви	млрд. грн.	4,6	6,2	6,7	6,9	7,9	9,6	12,1	9,5	13,1	-
Бюджет											
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,6	31,7	30,1	28,6	27,2	26,9	26,3	25,9	32,1	32,1
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,7	5,7	5,3	5,1	4,4	4,1	3,8	3,8	4,3	4,4
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	5,7	5,1	4,8	5,0	3,9	4,0	4,1	6,1	4,8	5,9
Податок на додану вартість	% від ВВП	6,2	6,3	5,8	4,8	6,2	5,7	5,1	4,1	8,6	9,2
Акцизні збори	% від ВВП	2,1	2,2	2,1	2,0	2,1	2,1	2,0	1,8	2,0	2,0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	27,7	29,2	27,9	28,8	25,3	26,5	26,8	35,2	28,3	36,4
Поточні видатки	% від ВВП	na	26,3	24,2	24,3	22,4	22,7	21,7	27,2	26,5	33,6
Капітальні видатки	% від ВВП	na	3,0	3,7	4,4	2,9	3,8	5,1	8,0	1,8	2,7
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	3,8	2,5	2,2	-0,2	1,9	0,4	-0,5	-9,3	3,7	1,0
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,6	1,0	1,0	0,8	1,5	3,7	3,5	1,0	0,2	0,6
Ринок праці											
Середня зарплата (реальна)	% дпр	12,3	19,1	19,9	14,9	23,0	17,8	13,2	15,3	15,0	19,0
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	-1,18	8,57	9,96	8,66	15,7	13,0	9,9	16,5	24,0	28,0
Рівень безробіття (за методологією МОП)	%	9,4	8,8	9,2	9,0	9,3	8,3	8,1	8,7	8,7	-
Банківський сектор											
Грошовий агрегат М0	% дпр	32,4	37,0	30,5	25,3	29,1	25,6	37,1	27,9	28,2	39,1
Грошовий агрегат М2	% дпр	47,8	54,6	49,9	47,6	45,4	44,8	51,5	32,3	38,9	-
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	73,4	74,7	65,0	66,1	69,4	67,3	67,9	26,2	28,3	31,6
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	71,2	70,2	70,4	77,5	67,0	61,7	55,2	54,3	51,8	45,4
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	63,7	71,2	73,0	61,7	56,8	52,1	44,3	29,4	28,3	32,6
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	44,1	48,4	57,7	60,9	63,6	56,2	43,5	32,2	33,1	36,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	110,6	156,4	164,0	157,9	141,7	102,7	82,7	57,1	49,5	-
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	31,3	37,4	40,1	45,0	47,4	49,3	50,9	54,2	54,4	-
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	18,0	17,2	17,2	17,7	17,2	16,6	17,0	17,6	17,0	15,4
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	12,5	12,6	11,7	10,9	12,2	12,1	12,6	12,2	12,1	11,0

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

** попередні дані

Примітки:

дпр до попереднього року